

Keski-Suomen Törmäyttämistapahtuman työpajojen koonti 10.9.2018

Työpaja 1: Miten yhteistyöryhmä tulee muodostaa? Keskustelua tiedolla johtamisesta ja verkostojohtamisesta.

Kaikkiin maakuntiin esitetään perustettavaksi LAPE-yhteistyöryhmää. Maakunnallinen lasten, nuorten ja perheiden asioita yhteensovittava maakunnallinen LAPE-yhteistyöryhmä (Yhdyspintaraportin esitys 4)

Yhteistyöryhmän kokoonpano:

- Keski-Suomen eri kunnista pitää olla jäseniä, samoin maakunnan järjestäjän tasolta
- Ryhmässä pitää olla eri alojen asiantuntijoita, myös tutkimusedustajia (ei vaan lapsi- ja perhetietoa, vaan myös kustannusvaikuttavuuden osaamista)
- ryhmän kokoonpanoa pitää miettiä myös yhteistyöryhmän tehtävien kautta (Yhdyspintaraportti s. 20)
- Voiko yhteistyöryhmä muodostua peke-alueiden pohjalta niin, että johtoryhmässä on asiantuntijoita ja osaamista riittävästi; ryhmän jäsenet eivät edusta vain omaa organisaatiota, vaan maakunnan lasten hyvinvoinnin edistämistä?

Muuta pohdintaa yhteistyöryhmästä:

- Yhteistyöryhmässä täytyy olla linkitys OT-keskuspalveluihin
- Tiedolla johtaminen; myös kuntien tiedot pitää osata käyttää ja huomioida maakunnallisessa ryhmässä; Kuinka käytännössä tieto siirtyy käytännössä yhteiseen päätöksentekoon?
- Pitääkö olla kahden tason ryhmä: valmisteleva ryhmä (maakunnallisen LAPE-ryhmän tasoinen) ja maakunnan kova yhteistyöryhmä, johon valmisteleva ryhmä vie asioita?
- Miten yhteistyöryhmälle saadaan mandaattia maakunnassa?
- Johtoryhmä voi viedä esityksiä maakunta- ja kuntatasolle päätöksentekoon; viedä vakavasti otettavia esityksiä ja kannanottoja
- Järjestämisen tasolla pitää olla johtamisorganisaatio
- Projektipäällikkö Pirjo Peräaho kertoi, että maakunnan järjestäjän puolelle on tulossa tiimi, joka vastaa LNP-palveluista järjestämisen tasolla (vastuutiimi). Lisäksi Keski-Suomeen on suunnitteilla kaikille avoimet foorumit, johon voi kuka vaan tulla; järjestämissuunnitelmaa lähdetään testaamaan jo ensi vuonna.
- Yhteistyöryhmän lisäksi tarvitaan suunnitelma, miten turvataan hyvin alkanut yhteistyö lukuisten eri toimijoiden kanssa
- Iso kunta ja pieni kunta – huimat erot; Miten tieto erilaisissa kunnissa kulkee, pienessä ketterästi, isossa monta porrasta tiedonvälityksessä ylhäältä alas ja toisin päin. Tämä pitää huomioida johtoryhmän kokoonpanossa.
- Ehdotettu vuosikelloa maakunnan ja kuntien välille: pitää suunnitella mitä operaatioita tulee eri vaiheissa vuotta ja sopia niistä yhteistyöryhmässä.
- Täytyy huolehtia, ettei kukaan lapsia putoa siirtymissä – tämä maakunnan vastuulla
- Osaamis- ja tukikeskuksen tutkimus, koulutus- ja kehittäminen palvelee myös maakuntia tiedolla johtamisen sisällöissä
- Sosiaalihuolto ollut pienissä saappaissa sote-uudistuksessa: mikä olisi järkevä rakenne vahvistamaan SHL:n palveluita?

Työpaja 2: Keski-Suomen perhekeskusalueet

1. Mitkä ovat Keski-Suomen perhekeskusalueet?

Ryhmän kaksi kuntaedustajaa (Hankasalmi ja Laukaa) toivat julki, että he rakentavat perhekeskustoimintaansa oman kunnan sisälle. Rakentaminen tapahtuu huomioiden olemassa oleva yhteistoiminta Jyten/seututk:n kanssa, sekä muu luontainen yhteistyö. Mikäli maakunta organisaatio joskus tulee, luottavat he siihen, että heidän toimintansa on niin laadukasta, ettei sitä lakkauteta/karsita. Ylipäänsä ryhmän, johon edellisten tahojen lisäksi kuuluivat edustajat organisaatioista MLL, Likes, JKL Ohjaamo, Perhetutkimuskeskus ja KSLAPE, olivat sitä mieltä, että perhekeskusalueet tulee muodostaa vaiheittain ja perustuen tässä vaiheessa nykyisiin yhteistoiminta-alueisiin.

2. Miten toimijat saadaan sitoutettua perhekeskusalueilla tapahtuvaan yhteiseen toimintaan?

Todettiin aluksi, että verrattuna lähtötilanteeseen, on LAPEN kauden aikana edistytty huomattavasti: kunnat ovat pysähtyneet miettimään mallin hyödyntämistä, yhteistyötä oman kunnan sisällä, mutta yhteistyötä myös laajemmin. Kuntapuolen toimijoita sitoo/velvoittaa kun perhekeskustoiminta on kirjattuna kuntastrategiaan ja talousarviosuunnitelmiin. Maakunnan Järjestämissuunnitelmalla ja perhekeskustoiminnalla pitää olla selkeä yhteys toisiinsa. Järjestämissuunnitelma ei ole suljettu asiakirja, vaan sitä pitää pystyä päivittämään ja näin pitämään sote palveluiden järjestäminen ajan tasalla.

Työpaja 3.: Integraatiota edistävä rakenne, jossa painopiste on ennaltaehkäisevissä ja varhaisen tuen palveluissa. Miten tämän teemme?

Keskustelun apuna käytettiin Kuntaliiton kuvaa lasten, nuorten ja perheiden palveluista.

1 Keskustelua: Vaativimman tason palvelut, perhekeskukset ym. kaikki ovat (Kuntaliiton) kuviossa omissa lokeroissaan → pois siiloista ja poteroista!

- Perheen näkökulma: asiakas on lapsi koulussa tai varhaiskasvatuksessa. Ympäröivällä lähipiirillä valtava vaikutus lapsen elämään. Tähän tulee päästä käsiksi, jos halutaan onnistua lapsen ja perheen tukemistehtävässä. Perhekeskuksen tulisi olla kokoava rakenne tulevassa lanupe-organisaatiossa.
- Oppilaskeskio-aseteesta tulee myös päästä pois. Koulu, varhaiskasvatus, neuvola – ollaanko liian arkoja perheen yksityisyyden alueelle menemisessä. ”Onko tapahtunut jotain, mitä meidän olisi koulussa hyvä tietää?”. Asiakkaana tulee nähdä koko perhe!
- Palveluita tulisi tarkastella kokonaisuutena: Arviointi, palvelut ja tukitoimet tulisi sovittaa tarpeiden mukaiseksi, ei perhekään jaksa liian monia toimijoita. Kuka ottaa vastuun? ”Samaa haavaa ei tule laastaroida useilla laastareilla”!
- Yksi lapsi, yhteinen suunnitelma, tätä pilotoitu Pohjois-Savossa eri tasojen yhteisenä työvälineenä
 - Vasu-keskusteluja ei enää pidetä erikseen
 - Hyötykö tästä ne perheet, jotka ovat eniten tuen tarpeessa?
 - Lapset puheeksi-menetelmä välineeksi huolen puheeksi otossa, Viitasaarella tähän kouluttaudutte hyvin kokemuksiin. Tämä ei ole vielä toimintamallina kuitenkaan automatisoitunut
 - Jkl kokoisessa kaupungissa tämä on resurssikysymys, mutta tähän tulisi panostaa jotta menetelmää saataisiin oikeasti jalkautettua käytännön työhön
- Vaikka Toivakkakin on pieni paikkakunta, joutuu perhe silti kulkemaan ”luukulta toiselle” → jos yksi työntekijä jää pois/vaihtaa työpaikkaa, saattaa perheen asia seisoa vaikka kuinka pitkään.
- Suunnitteilla Toivakassa monitoimijainen tiimi, joka ottaisi käsittelyyn näitä perheiden asioita/caseja. Monitoimijaisissa tiimeissä pitäisi olla aina asiakas mukana

2 Sähköiset palvelut/järjestelmät: voisiko sähköinen järjestelmä olla jatkossa ”yksi luukku”, jossa asia siirtyisi oikeille ihmisille, ja asiakas saisi avun? Perhekompassin tyyppinen alusta, jossa perheen asia siirtyisi automaattisesti eteenpäin?

- Olisiko määritely asiakassegmentin kautta? → Nuoret, perheet jne.
- Monet palvelut ovat ottaneet chat-palvelun käyttöön → erittäin kannatettavaa laajentaa tätä palvelua! → vaatii resursseja ja tahtotilaa, toimintakulttuurin muutosta

3 Mitä voidaan keskittää maakunnan järjestettäväksi?

- pitää hyväksyä, että perhekeskuksia tulee olemaan Keski-Suomessa useita erilaisia
- Tuleeko olemaan maakunnallinen perhekeskus?
- Toivakassa tavoitellaan verkostomaista toimintaotetta perhekeskuksessa. Fyysinen perhekeskus tulee sijaitsemaan jossain muualla. Pitää olla pienessäkin kunnassa perhekeskus, mutta muotoa tulee miettiä järkevästi. Tulisi miettiä myös, mitä voidaan tuoda liikkuvana tai digipalveluna. Realistinen pitää kuitenkin olla!
- Työlainsäädäntöä muuttamatta ei voida tehtävänkuvia muuttaa, esimerkiksi erityisopettaja
- Jos joku asia on matalan kynnyksen/ennaltaehk. palvelua, se olisi järkevää tuottaa lähipalveluna. Mitä vakavampaan huoleen/erityisosaamista vaativaan tilanteeseen mennään → voisi olla keskitettynä palveluna